

בבית המשפט המחוזי בירושלים
בשבתו כבית משפט לעניינים מינהליים
בפני כב' השופטת עינת אבמן-מולר

- העותרים:**
1. **טספיה קסאו**
 2. **באנצ'איהו קסאו**
 3. **האגודה לזכויות האזרח בישראל**
- באמצעות ב"כ עו"ד עודד פלר ו/או עדן גלעד ואח'
מהאגודה לזכויות האזרח בישראל

- נ ג ד -

המשיבה: **עיריית ירושלים**

באמצעות עו"ד רות כהן ו/או תפארת טברסקי
מהייעוץ המשפטי, עיריית ירושלים
כיכר ספרא 8, ירושלים 9100707
טל': 02-6297592 ; פקס: 02-6296460

תגובה מטעם העותרים

בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד מיום 27.9.2026 מתכבדים העותרים להגיש תגובתם ל"בקשה דחופה למחיקת העתירה מטעם המשיבה" מאותו מועד (להלן: **הבקשה**). למעלה מן הצורך יצוין, כי הבקשה לא הומצאה לב"כ העותרים, ונודע להם עליה אגב החלטת בית המשפט הנכבד.

בתמצית: העותרים לא עשו דבר אסור. הם מבקשים להקים מאהל המחאה סמוך למשרד ראש הממשלה, עומדים על עתירתם, ושיבים ומבקשים כי בית המשפט הנכבד יקבע את העתירה לשמיעה בדחיפות.

נפרט.

1. כאמור בעתירה, עניינה הוא בבקשת העותרים 1-2, הוריה של הקטינה הנעדרת היימנוט קסאו (להלן: **העותרים**), להקים מאהל מחאה בסמוך למשרד ראש הממשלה בקרית הממשלה בירושלים. העותרים ביקשו להקים את המאהל מיום 23.9.2026 ועד ליום 22.10.2026. הבקשה הוגשה ביום 15.9.2026, המשיבה סירבה לה ביום 16.9.2026, והעתירה הוגשה תכופ לאחר מכן, ביום 17.9.2026 בשעות הערב.

2. עוד כאמור בעתירה, ככלל, חופש הביטוי אינו נושא הנתון לגדרי סמכותה הטבעית של הרשות המקומית, ואין בנמצא הוראת חוק המסמיכה רשויות מקומיות לפגוע בזכות היסוד החוקתיות כנדרש בפסקת ההגבלה. החקיקה המסמיכה סילוק מכשולים והסגות גבול מהרחוב אינה נוגעת במפורש או במשתמע להסדרת חירות הביטוי והאסיפה. לא ניתן לראות בה הסמכה מפורשת לפגיעה בזכויות אדם. כל שהרשות המקומית מוסמכת לעשות בעניין זה, הוא להסדיר אמצעי מחאה שמוצבים על הקרקע, בהם אוהלים, מתוקף סמכותה למנוע הצבת מכשולים במרחב הציבורי.

3. ועוד, סוגיית הקמת מאהלי מחאה אינה חדשה. היא שבה ונדונה, גם בקשר למשיבה, ובמסגרת ההליכים הוצגו עמדות היועץ המשפטי לממשלה.
4. בעת"ם (ירושלים) 51488-07-15 **רוטלוי נ' עיריית ירושלים** (להלן: עניין **רוטלוי**) הוצגה בחודש פברואר 2017 עמדת היועץ המשפטי לממשלה, ולפיה נוהל המשיבה צריך לאפשר סטייה ממנו, ואת סמכותה של המשיבה לדרוש רישיון להצבת מכשולים לצורך מחאה יש לפרש נוכח מעמדם הרם של חופש הביטוי והזכות להפגין, קרי בראי מבחני פסקת ההגבלה, מבחן הוודאות הקרובה וכללי המשפט המינהלי. יש להקל ככל הניתן על מימושן של זכויות אלה בתנאי מתן הרישיון. לאור חשיבותו של חופש הביטוי הפוליטי, ככלל אין מקום להגביל מחאות בסמוך למוקדי שלטון.
5. בעת"ם (ירושלים) 14921-11-20 **השכל נ' עיריית ירושלים** (להלן: עניין **השכל**) הוצגה בחודש פברואר 2021 עמדת היועץ המשפטי לממשלה ולפיה, הזכות להקים אוהל מחאה היא נגזרת מובהקת של חירות ההפגנה, שלצורך פגיעה בה דרושה קיומה של ודאות קרובה לפגיעה קשה ורצינית בסדר הציבורי או בשלום הציבור, וגם אז על הפגיעה להיות מידתית. היועץ המשפטי לממשלה הזכיר, בין היתר, את פסיקתו של בית המשפט העליון משנת 2020 שעסקה בסמכויות המשיבה ובחובותיה אלה (עע"ם 1775/20 **התנועה למען איכות השלטון נ' עיריית ירושלים** (24.9.2020) (להלן: עניין **בית הנשיא**)). עוד קבע, כי המשיבה אימצה לה נוהל קשית, פוגעני חוקתית, הכולל שורה של הסדרים לא מידתיים, ואשר אינו מעניק משקל לחשיבות הגדולה של הזכות להפגין בבירת ישראל. היועץ המשפטי לממשלה קבע, שהמשיבה מעניקה משקל יתר לשיקול סדר וניקיון, חזות העיר, פגיעה במרקם החיים והבטחת חופש התנועה, ואינה עורכת איזונים מתאימים ונאותים ביניהם לבין חופש הביטוי. עוד נקבע, כי היותה של ירושלים עיר הבירה, שבה ממוקמים מרבית מוסדות השלטון, מקים חשיבות מוגברת לנוהל שיבטיח את חופש המחאה, וצריך היה להביא לכך שיאפשר קיום מחאות, גם אם הן מקשות על השגרה במרחב הציבורי. נוהל העירייה, לפי היועץ המשפטי לממשלה, מציב קשיים, דורש אישורים מרובים, ולא נותן את הדעת למחאות שונות בנסיבות מיוחדות.
6. כך בכלל, וכך גם בענייננו. החלטתה של המשיבה אינה מקיימת אף אחד מעקרונות אלה. למעשה, החלטתה של המשיבה אינה מבוססת על כל נתון קונקרטי הנוגע למחאה עסקינה, אלא נתלית ב"טבע הדברים"; "ברוב המקרים ככולם"; "ב"קשיים משמעותיים ומגבילים לרבות מפגעי תברואה, בטיחות ונגישות להולכי הרגל בכלל ולאנשים בעלי מוגבלות ו/או עגלות נכים ו/או עגלות ילדים בפרט". עוד ציינה המשיבה, כי דחתה את הבקשה "בהתאם למדיניות העירונית". מילים אחרות: המשיבה לא הציגה איזה איזון שנערך, וממילא לא הראתה כי התועלת שבמניעת המחאה עולה על הנזק לזכויות היסוד של העותרים. איזון קונקרטי לא נערך כלל. המשיבה הציגה **מדיניות עירונית כללית**, החותרת תחת הוראות הדין הברורות המחייבות אותה.
7. די לעיין בסעיף 32 לבקשה עסקינה כדי לגלות, שהמשיבה כופרת בהוראות הדין ובהתפתחויות המשפטיות העדכניות העוסקות בגדר סמכויותיה בסוגיית חופש הביטוי והקמת אוהלי מחאה במסגרת זו. לא עניין **רוטלוי**, לא עניין **השכל**, אף לא פסיקת בית המשפט העליון בעניין **בית הנשיא**, ולא פסיקה עדכנית אחרת של בית המשפט העליון, שהובאה בעתירה, זכו להתייחסות. לדידה של המשיבה, המשפט כמו קפא על שמריו, והמשיבה מסתמכת אך ורק על פסיקה

העוסקת במחאות שנמשכו תקופות ממושכות וגרמו למפגעים – האחת מלפני למעלה משני עשורים, ושתיים אחרות מראשית העשור הקודם. היא מתעלמת בהפגנות מכל ההליכים שהתנהלו לאחר מכן ועסקו הן בסוגיית היקף סמכויותיהן של רשויות מקומיות (ועיריית ירושלים בפרט) בנוגע לחופש המחאה; הן מן ההליכים שהתנהלו לאחר מכן ועסקו באופן קונקרטי בסוגיית הקמת אוהלי מחאה וחובותיהן של רשויות מקומיות בקשר לכך; והן מעמדת היועץ המשפטי לממשלה – ביחס למדיניותה שלה ולפגמים בה – שהוצגה במסגרת ההליכים אלה.

8. כל שיש בפי המשיבה היא טענה נגד העותרים, הורים הנאבקים למציאת בתם, כי "אינם תמי לב", וכי עשו "דין לעצמם". ואולם, העותרים לא הקימו את מאהל המחאה שהם מבקשים במסגרת עתירה זו מול משרד ראש הממשלה. נדגיש: העותרים לא הקימו כל מאהל, ודאי לא זה שהתבקש בעתירה. הם עומדים על הקמתו, ומבקשים את התערבות בית המשפט בכך.

9. מה עשו העותרים? בעודם ממתינים לבירור דרישתם להקים מאהל מחאה מול משרד ראש הממשלה, העותרים עלו לירושלים במהלך חג הסוכות – אחד משלושת הרגלים – והקימו בה סוכה. לא נפריז אם נעריך, כי במהלך החג הוקמו עשרות אלפי סוכות ברחבי העיר, ואלה אינן טעונות היתר (ר' רע"פ 5086/97 **בן חור נ' עיריית תל אביב-יפו**, פ"ד נא(4) 625, 633 (1997)). אחת מהן היא של העותרים, וכמו כל עשרות האלפים האחרים שהקימו סוכות, גם הם מתעתדים לפרק את סוכתם לאחר החג. המשיבה אינה מפרקת, ככלל, סוכות במהלך חג הסוכות, וגם את זו של העותרים היא אינה מודיעה בבקשה, כי בכוונתה להורות לפרק טרם יסתיים חג הסוכות.

10. המשיבה אף אינה טוענת בבקשתה שסוכת העותרים בכיכר אגרנט, סמוך למאהל "פורום הגבורה", גורמת לפגיעה באיזה אינטרס.

11. משכך, איזו טענה יכולה להיות למשיבה נגד העותרים? כיצד הפכה דווקא סוכתם של טספאי ובנצ'י קסאו, הוריה של היימנוט, שהוקמה בירושלים בחג הסוכות, ואינה אלא סוכה אחת מבין עשרות אלפי סוכות בירושלים, לעשיית "דין עצמי", מעשה ש"אינו בתום לב", שמצדיק כי יסולקו מבית המשפט?

12. באשר לטענות המשיבה בסעיפים 10-11 לבקשה נבקש להעמיד דברים על דיוקם. ב"כ העותרים הם שפנו לב"כ המשיבה, בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד מיום 22.9.2026. בעקבות זאת התקיימה שיחה, שבה המשיבה עמדה על סירובה לאפשר את הקמת מאהל המחאה – **כעניין שבמדיניות כללית** – והציעה לעותרים להיפגש לאחר החג, על מנת שהמשיבה תוכל להציע להם אפיקים אחרים להעלות את עניינם (למשל, במעורבות גורמי תרבות עירוניים). העותרים הודו למשיבה, והודיעו כי ישמחו להיפגש ולדון בכל הצעה, ואולם לא במקום מחאתם מושא העתירה. בכל הכבוד למשיבה, היא אינה מנהלת את מחאתם של העותרים, אינה מחליטה מי מושאי המחאה ומי ייקחו בה חלק, ולא תפקידה להציע לה תחליפים. העותרים ביקשו להקים מאהל מחאה סמוך למשרד ראש הממשלה בירושלים למשך חודש ימים, והם זכאים לעשות כן. בעניין זה לא היה בפי המשיבה דבר, זולת עמידה על סירובה המוחלט.

13. סיכומם של הדברים, כפי שפתחנו: העותרים לא עשו דבר אסור. הם מבקשים להקים את מאהל המחאה סמוך למשרד ראש הממשלה, עומדים על עתירתם, ושבים ומבקשים כי בית המשפט הנכבד יקבע את העתירה לשמיעה בדחיפות.

28 בספטמבר 2026

עדן גלעד, עו"ד

עודד פלר, עו"ד

ב"כ העותרים